

Aan de tijdelijke Commissie Bestuur

Onderwerp:

Afdoening toezegging overzicht stedenbanden (22bb003128)

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Tijdens de actualiteitenraad van 14 april heb ik u, bij de Regeling van Werkzaamheden over 'Rotterdam helpt bij Oekraïense wederopbouw', toegezegd om in een aparte brief een overzicht te geven welke stedenbanden Rotterdam heeft en hoe die stedenbanden eruit zien. Hiermee treft u het afdoeningsvoorstel aan.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Toezegging 21bb14583 Begroting 2022-Laat Gaza niet in de steek.
- Toezegging 21bb15832 Beleidskader Rotterdam Internationaal 2021-2025: uitgebreider verslag
- Toezegging 21bb15834 Beleidskader Rotterdam Internationaal 2021-2025: nader aandacht aan de onderwerpen veiligheid, inclusiviteit en solidariteit
- Motie 21bb16330: Veiligheid en duurzaamheid in internationaal perspectief
- Motie 21bb16332: Mensenrechten in (zuster) relatie met steden centraal
- Motie 21bb16333: Internationale solidariteit
- Motie 21bb16334: Verrijking en verdieping van Rotterdam naar Paramaribo
- Schriftelijke vragen 22bb3129 Onderzoeken samenwerkingsverband in Bosnië-Herzegovina.

Toelichting:

Rotterdam onderhoudt wereldwijd vele vriendschappelijke banden met andere steden. Het karakter en de intensiteit daarvan variëren echter met de wederzijdse belangen en prioriteiten. Maar vooral ook in de tijd. Traditionele stedenbanden spelen daarin steeds minder een rol.

De gemeente Rotterdam heeft geen stedenbanden 'oude stijl' meer. De meeste zijn afgebouwd, enkele zijn omgezet in economische relaties. Stedenrelaties worden steeds meer gericht op specifieke thema's of projecten en lopen steeds vaker via stedennetwerken.

Ontwikkeling stedenbanden

De gemeente Rotterdam is in de tweede helft van de vorige eeuw veel zusterstadrelaties aangegaan. Net als veel andere steden knoopte Rotterdam kort na de Tweede Wereldoorlog bilaterale contacten aan met steden in de buurlanden, in de zestiger jaren met 'tweede' steden in de toenmalige EEG-landen, daarna in Oost-Europese landen, in Afrika en Zuid-Amerika. Het aantal stedenbanden steeg daardoor van tien in 1969 tot zo'n dertig in 1991, vooral met havensteden.

Het fenomeen stedenbanden of zustersteden heeft de laatste decennia echter aan belang ingeboet. Steden 'ontvrienden' elkaar gewoonlijk niet, maar inhoud en intensiteit van stedenbanden nemen toe of af naar gelang wederzijdse inzet en belangen veranderen.

In 2009 is er in het Programma Internationale en Economische Activiteiten (PIEA) voor gekozen zo praktisch mogelijk om te gaan met bestaande stedenbanden en geen nieuwe formele zusterstadrelaties aan te gaan. De Rotterdamse inzet is sindsdien beperkt tot enkele steden in prioritaire landen, waarmee sterke economische banden bestaan en waar de bestaande stedenband toegevoegde waarde heeft voor stad en haven. Dat gold met name voor Antwerpen, Istanbul, Jakarta, Keulen, Shanghai en St Petersburg. De andere bestaande stedenbanden zijn afgebouwd en er zijn sinds 1991 ook geen nieuwe stedenbanden meer aangegaan.

Actieve stedenbanden

Het aantal actieve stedenbanden is nu dan ook zeer beperkt. Op dit moment is vooral de langjarige stedenband met Antwerpen actief die naast op economie, is gericht op samenwerking op het gebied van havenveiligheid. De bestuurlijke relaties met Keulen zijn de afgelopen jaren, mede vanwege de reisbeperkingen, beperkt gebleven. De langdurige stedenband met Shanghai sluit nog steeds goed aan bij de economische prioriteiten, zoals eerder aangegeven in de beantwoording van raadsvragen (21bb010814). De succesvolle kennisuitwisseling met Jakarta op het gebied van watermanagement heeft twee jaar noodgedwongen stilgelegen door de reisbeperkingen maar wordt nu weer opgepakt. De stedenbanden met Istanbul en St Petersburg zijn om verschillende (geopolitieke) redenen bevroren.

Naast stedenbanden onderhoudt de gemeente meer toegespitste bilaterale relaties met voor Rotterdam belangrijke steden, zoals Dubai (economie), Singapore (klimaatadaptatie en maritiem), Sohar (haven), waarbij vaak niet de gemeente maar de economische partners (Havenbedrijf Rotterdam, Rotterdam Partners) leidend zijn. Vooral in landen met een grote verwevenheid van economie, overheid en (lokaal) bestuur kunnen goede bestuurlijke relaties verschil maken. Deze relaties worden in nauwe samenwerking met de economische partners in stad en haven vormgegeven.

In nauwe samenwerking met het Rotterdamse bedrijfsleven en het Rijk worden wel missies ondernomen naar steden en regio's waar economische kansen liggen en waar betrokkenheid van de gemeente toegevoegde waarde heeft.

Ontwikkeling stedennetwerken

Parallel aan de afbouw van bilaterale stedenbanden 'oude stijl' zochten steden steeds meer de samenwerking in multilaterale stedennetwerken. Zo was Rotterdam in 1986 één van de 'founding fathers' van Eurocities. Het aantal Europese en mondiale stedennetwerken is sindsdien verder toegenomen. Europees is Rotterdam op veel beleidsterreinen actief in stedennetwerken, stedenprojecten en samenwerkingsprogramma's, al dan niet met Europese subsidie. Uitwisseling van kennis en ervaringen met vergelijkbare steden en gezamenlijke belangenbehartiging en beleidsontwikkeling bij de Europese Unie zijn belangrijke motieven daarvoor, op alle stedelijk relevante beleidsterreinen. Mondiaal zijn er vergelijkbare processen aan de gang waarbij steden hun stem laten horen bij de VN, OESO en G20, op het gebied van onder meer klimaat en veiligheid.

De stedenbanden 'oude stijl' zijn derhalve afgebouwd of omgezet in de genoemde economische relaties. De kennisuitwisseling en samenwerking met bevriende steden vinden meer en meer, vaak ook efficiënter en effectiever, plaats in deze multilaterale stedennetwerken.

Toekomstige stedenrelaties

Rotterdam is een internationale en ondernemende stad met een groot speelveld. Onze capaciteit is echter beperkt en dat betekent dat we keuzes moeten maken, in afstemming en samenwerking met onze internationale partners. De focus in het internationale beleid ligt daarom op de economische belangen van Rotterdam en op enkele specifieke thema's zoals duurzaamheid en veiligheid.

In de besprekingen van het Beleidskader Rotterdam Internationaal 2021-2025 met de vorige gemeenteraad in december vorig jaar zijn toezeggingen gedaan en moties ingediend over aandacht in het internationale beleid voor veiligheid, duurzaamheid, inclusiviteit, mensenrechten en solidariteit en meer specifiek over de relaties met Gaza en Paramaribo. Recent zijn daar nog vragen over de relatie met Bosnië-Herzegovina bijgekomen.

Voor de afdoening van deze toezeggingen, moties en raadsvragen over de verdere invulling van het Beleidskader Rotterdam Internationaal 2021-2025 wil ik graag de koppeling leggen met het programma en de inzet van het nieuwe college. Daarop kom ik medio juli graag terug.

De toezegging over welke stedenbanden Rotterdam heeft en hoe die stedenbanden eruit zien hoop ik met deze brief voldoende beantwoord te hebben.

Met vriendelijke groet,

A. Aboutaleb
Burgemeester